

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาความรู้ของครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนชุมชน กุ่งเกำราษฎร์ประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนชุมชนกุ่งเกำราษฎร์ประสิทธิ์

2. พัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนชุมชนกุ่งเกำราษฎร์ประสิทธิ์

3. ประเมินผลการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนชุมชนกุ่งเกำราษฎร์ประสิทธิ์ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย คือ ครูที่มีหน้าที่ปฏิบัติการสอนโรงเรียนกุ่งเกำราษฎร์ประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 จำนวน 9 คนรวมทั้งผู้วิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ขั้นตอนการวิจัยตามกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning) 2) การปฏิบัติ (Action) 3) การสังเกต (Observation) และ 4) การสะท้อนผล (Reflection)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชุด ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้ทดสอบก่อนอบรมและหลังอบรมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ในวันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 2) แบบประเมินการเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียน ใช้ประเมินกลุ่มผู้วิจัยที่เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ในวันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ระหว่างอบรมเชิงปฏิบัติการ และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียน ใช้ประเมินหลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน การเสร็จสิ้น

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2) สถิติที่ใช้หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ คือ สูตร K.R. -20 ของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) 3) สถิติที่ใช้วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of item Objective Congruence)

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนชุมชนกุ่งเกำราษฎร์ประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนชุมชนกุงเก่าราษฎร์ประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภสสิณธุ์ เขต 2 พบว่า ครูยังมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนค่อนข้างน้อย อย่างไรก็ตามจากการประชุมเพื่อหาวิธีการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนก็พบว่าครูทุกคนตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน และมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน และมีข้อตกลงร่วมกันว่าควรพัฒนาครูทุกคนในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้วิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งครูทุกคนมีความประสงค์จะร่วมเข้ารับการอบรมเป็นอย่างมาก

2. ผลการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน

ในการนำเสนอการสรุปผลการวิจัยด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยนำเสนอตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือวิจัย ดังนี้

2.1 สรุปผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยการทำแบบทดสอบก่อนอบรมเชิงปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน (Pre-test) พบว่า ครูทำแบบทดสอบได้คะแนนต่ำกว่าครึ่งหนึ่ง โดยเฉลี่ยร้อยละ 31.60 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 11.70 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 3.18 นั้นแสดงว่าภาพรวมยังมีความรู้ ความเข้าใจในชั้นเรียนในระดับน้อย แต่จากการทดสอบหลังการอบรม พบว่า ครูทำคะแนนในแบบทดสอบหลังการอบรมได้มากกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม โดยเฉลี่ยร้อยละ 87.20 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 22.40 คะแนน มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 4.01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า หลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนชุมชนกุงเก่าราษฎร์ประสิทธิ์ แล้วเกิดการพัฒนา ขึ้นโดยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนมีเพิ่มขึ้นในระดับดีมาก และสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนตามกระบวนการ 5 ขั้นตอนของกรมวิชาการ (2543 : 7-11) ซึ่งประกอบด้วย การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม การนำนวัตกรรมหรือวิธีการไปใช้ และสรุปผลและเขียนรายงาน ได้อย่างดีทุกคน

2.2 สรุปผลการประเมินการเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ครูทุกคนให้ความตระหนัก ความสนใจ ที่จะมุ่งพัฒนาตนเองอย่างดียิ่ง จะเห็นได้จากค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติในการเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนชุมชนกุงเก่าราษฎร์ประสิทธิ์ ที่พบ ว่า มีค่าเฉลี่ยระดับปฏิบัติต่ำสุดถึงสูงสุด คือ 4.44 ถึง 4.70 และเป็นค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่ผ่านเกณฑ์การกำหนดทุกรายการประเมิน ซึ่งเมื่อพิจารณา ระดับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสองอันดับ คือ ปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมการอบรมปฏิบัติการตามคำแนะนำของวิทยากรและบุคคลอื่น (\bar{X} = 4.70 ; S.D. = .497) และรองลงมา คือ ยอมรับและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (\bar{X} = 4.64 ; S.D. = .513) ส่วนระดับปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดสองลำดับ คือ มีเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน (\bar{X} = 4.44 ; S.D. = .577) และรองลงมา คือ มีการซักถามเมื่อเกิดปัญหาสงสัย (\bar{X} = 4.45 ; S.D. = .582)

2.3 สรุปผลการประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ครูที่เข้ารับการอบรมทุกคนมีความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมในระดับความพึงพอใจมาก ถึงมากที่สุด โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติในการเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ที่พบว่า 4.38 ถึง 4.66 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับปฏิบัติมากถึงมากที่สุด และเป็นค่าเฉลี่ยที่ผ่านเกณฑ์การกำหนดทุกรายการประเมิน เมื่อพิจารณา ระดับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสองอันดับ คือ ความเชื่อมั่นในการทำวิจัยในชั้นเรียน หลังรับการอบรม ($\bar{X} = 4.66$; S.D. = .515) และรองลงมา คือ การตอบข้อซักถาม ตรงประเด็น เข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.64$; S.D. = .500) ส่วนระดับความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดสองลำดับ คือ จำนวนวันเวลาที่ใช้ในการอบรม ($\bar{X} = 4.38$; S.D. = .604) และรองลงมา คือ ระยะเวลาการอบรมสอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.41$; S.D. = .068)

การอภิปรายผล

ในการอภิปรายผล ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ดังนี้

1. ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนชุมชนกุงเก่าราษฎร์ประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่พบว่า ครูยังมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนค่อนข้างน้อย ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการประเมินคุณภาพ รอบสอง (สมศ.)โรงเรียนชุมชนกุงเก่าราษฎร์ประสิทธิ์ (2552 : 24-43) ที่รายงานว่าครูยังไม่ได้นำการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง ปัญหา คือ ครูยังไม่เข้าใจ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับ การทำวิจัยที่ดีพอ ไม่มีเอกสารคู่มือเกี่ยวกับการทำวิจัย ไม่มีผู้ให้คำปรึกษาให้คำแนะนำการทำวิจัย โดยเฉพาะการเลือกปัญหาการทำวิจัย แต่ทั้งนี้ผลการประชุม และสอบถามในที่ประชุมเพื่อหาแนวทางดำเนินการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ยังพบว่า ครูทุกคนมีความตระหนักและต้องการที่จะพัฒนาตนเองด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน และตระหนักถึงการนำวิจัยในชั้นเรียนไปแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน หรือการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่า การปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้สอนนั้นมีภารกิจหลักที่ต้องพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายหลักของการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในหมวดที่ 4 มาตรา 24 ข้อ (5) ที่กล่าวถึงเกี่ยวกับเรื่องการทำวิจัยไว้ดังนี้ “ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ” และมาตรา 30 กล่าวไว้ว่า “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา” จะเห็นได้ว่าครูต้องเพิ่มบทบาทของตนเองให้เป็นนักวิจัย เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการความถนัดและความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

สอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษาและนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนา การเรียนการสอนในงานที่ปฏิบัติจริง

ในส่วนของการนำกลยุทธ์มาใช้ในการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ เนื่องจากการอบรมเชิงปฏิบัติการนั้นเหมาะกับบริบทของกลุ่มผู้วิจัยที่มีจำนวน 10 คน และยังมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนค่อนข้างน้อย จึงควรจัดอบรมในรูปแบบที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับ อีระยุทธ หล่อเลิศรัตน์ (2543 : 657) ที่กล่าวว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นวิธีการอบรมที่มีผู้นิยมใช้มากโดยผู้เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการจะมีประมาณ 10-25 คน ที่มีความสนใจหรือมีปัญหาในการปฏิบัติงานที่คล้ายคลึงกันมาร่วมกันแก้ปัญหา วิเคราะห์หาทางแก้ไข ปัญหาหรือร่วมกันทดลองหาวิธีปฏิบัติใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะในการทำงานโดยผู้ดำเนิน การจะต้องจัดเตรียมโครงการ วิทยากร ข้อมูล รวมทั้งสถานที่ วัสดุ ที่จำเป็นและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้ให้พร้อมและผู้เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการทุกคนต้องมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และเช่นเดียวกับ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2543 : 620) ที่กล่าวว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นกระบวนการที่เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เฉพาะด้านของบุคคลโดยมุ่งเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และทัศนคติ (Attitude) อันจะนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานการทำงานให้สูงขึ้น ทำให้บุคคลมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงานและองค์กรบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. ผลจากการประเมินการเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการที่พบว่า ครูทุกคนให้ความตระหนัก ความสนใจ ที่จะมุ่งพัฒนาตนเองอย่างยิ่ง จะเห็นได้จากระดับการปฏิบัติที่มากที่สุดสองอันดับแรก คือ ครูปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมการอบรมปฏิบัติการตามคำแนะนำของ วิทยากร และรองลงมาคือ ยอมรับและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่า ครูที่เข้ารับการอบรมมองเห็นความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนที่ต้องอาศัยกระบวนการวิจัย ตลอดรวมไปถึงการพัฒนาวิชาชีพของครูให้ก้าวหน้า ซึ่งสอดคล้องกับ พินันท์ คงคาเพชร (2552 : 12) ที่กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีความ สำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันเป็นอย่างมาก ผลของการวิจัยจะสะท้อนและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนของครู ให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน นอกจากนี้ยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพครู ข้อค้นพบที่ได้จะ ก่อให้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาผู้ที่มีส่วนร่วม อันจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน

3. ผลจากการประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการที่พบว่า ครูที่เข้ารับการอบรมทุกคนมีความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมในระดับความพึงพอใจมาก ถึงมากที่สุด จะเห็นได้จากระดับการปฏิบัติที่มากที่สุดสองอันดับแรก คือ ความเชื่อมั่นในการทำวิจัยในชั้นเรียนหลังรับการอบรม และรองลงมา คือ การตอบข้อซักถาม ตรงประเด็นเข้าใจง่าย ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่าอาจเนื่องมาจากการจัดการอบรมมีเนื้อหาและกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการของผู้เข้าร่วม ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมอบรมเกิดความเชื่อมั่นในการนำไปปฏิบัติให้บรรลุผล และมีความรู้ความเข้าใจดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผล การวิจัยของ จรูญ รักษาภักดี (2551 : 108-109) ที่ได้ทำการศึกษา การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนสมสนุกพิทยาคาร

อำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย เพื่อพัฒนาครู ให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า สภาพก่อนการดำเนินการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการศึกษาปัญหาในชั้นเรียน หรือการทำวิจัยในชั้นเรียนไม่สามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ขาดการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาในชั้นเรียน ไม่นำข้อปัญหาในชั้นเรียนมาดำเนินการแก้ไข ขาดแหล่งการเรียนรู้ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ที่ทำให้ครูผู้สอนไม่สามารถดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ เมื่อได้ดำเนินการพัฒนา พบว่า กลุ่ม เป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ ขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียน สามารถเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียนได้ เมื่อนำเค้าโครงการวิจัยของตน ไปดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน บุคลากรครูผู้สอนสามารถดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนได้ สรุปผลและเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนได้ แสดงให้เห็นว่าครูมีความรู้ความสามารถดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนได้ สามารถนำการวิจัยไปแก้ปัญหาในชั้นเรียนได้ และผลการวิจัยของ สำราญ ทองสุทธิ (2550 : 100-104) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านกุงขาม อำเภอศิลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ สามารถทำการวิจัยชั้นเรียน ผลการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาก่อนการพัฒนา ผู้ร่วมศึกษายังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ในการทำวิจัยชั้นเรียน ครูไม่เห็นคุณค่าในการทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังใช้แบบเดิม ๆ ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ เท่าที่ควรยังขาดข้อมูลการวิจัย กระบวนการวิจัย ขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาแนะนำ บุคลากรไม่กล้าตัดสินใจลงมือปฏิบัติเพราะกลัวไม่ถูกต้องตามขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียน ภายหลังจากได้รับการพัฒนา พบว่า บุคลากรครูมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนทั้ง 5 ขั้นตอนได้ นอกจากนี้ยังมีความสนใจ และความเอาใจใส่ในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนชุมชนกุงเก่าเราษฎร์ ประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่ครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทในฐานะผู้สอนและผู้วิจัย ในอันที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนตลอดจนการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาครู และผู้บริหารโรงเรียนควรนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาครู ควรจัดการพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำเป็นหลักสูตรหรือโครงการพัฒนาให้กับครู โดยเฉพาะการใช้วิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ จะทำให้ครูได้รับ

ประสบการณ์ตรง และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถนำผลจากการอบรมไปใช้ในโรงเรียน และนำไปสู่การพัฒนาอาชีพครูให้ก้าวหน้าต่อไป

1.1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ควรส่งเสริม สนับสนุน และให้ความสำคัญการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนของครูไว้ในลำดับต้น พร้อมทั้งควรมีนโยบายด้านการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนให้ชัดเจน มีการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดอบรม การสัมมนา การส่งครูเข้าร่วมเป็นผู้ร่วมวิจัยในการวิจัยของกลุ่ม บุคคล หรือหน่วยงาน

1.2 การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการพัฒนาตัวครูและตัวผู้เรียนโดยตรง กล่าวคือเมื่อครูได้ทำการวิจัยในชั้นเรียน ครูสามารถเสริมสร้างความรู้ทางวิชาการสอนแบบใหม่เกิดขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนรู้ในระดับสูง ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรตระหนักในความสำคัญและเห็นคุณค่าของการทำวิจัยในชั้นเรียน ควรแสวงหาความรู้ด้านการทำวิจัย โดยเฉพาะการดำเนินการวิจัยในรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการ (Action research)

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาครูในด้านการใช้สื่อ และเทคโนโลยี (ICT) ในโรงเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับความบกพร่องในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน โดยใช้การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในแต่ละด้าน